

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimui

2018-11-07

TEIKIMAS PRADĖTI APKALTOS PROCESĄ SEIMO NARIUI MYKOLUI MAJAUSKUI

Vadovaujantis Seimo statuto 228 straipsnio 1 dalimi bei 2 dalies 1 ir 2 punktais informuojame, kad yra pagrindas pradėti Seimo nariui Mykolui Majauskui apkaltos procesą Seime dėl žemiau nurodytų priežasčių. Pažymime, jog Seimo nutarimo dėl apkaltos proceso Mykolui Majauskui pradėjimo projektas Lietuvos Respublikos Seime buvo svarstomas 2018 m. spalio 16 d. Nors projektui nebuvo pritarta, svarstymo metu paaiškėjo naujos aplinkybės, kuriomis, be kita ko, vadovaujamasi šiame teikime pradėti apkaltos procesą Seimo nariui Mykolui Majauskui.

2018 m. kovo 6 d. viešojoje erdvėje pasirodė informacija apie nederamą seksualinį Lietuvos Respublikos Seimo nario, tuometinio Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos pirmininko Mykolo Majausko elgesį. Žiniasklaidos teigimu, M. Majauskas kartu su moksleiviais lankydavosi baruose, vartodavo alkoholį, o vėliau merginas kviesdavosi į savo namus. Anonimiškai liudijusių merginų teigimu, **M. Majauskas namuose jų atžvilgiu elgdavosi nederamai.**

Anoniminių liudytojų nurodytas aplinkybes dėl nederamo M. Majausko elgesio patvirtinto ir asmenys, atskleidę savo tapatybę. Taip Milda Gardauskaitė, dalyvavusi M. Majausko organizuotame projekte „Moksleiviai į Vyriausybę“, visuomenei papasakojo, kad M. Majauskas organizuodavo vakarėlius su moksleiviais, kurie vėliau būdavo pratęsimi jo bute¹. Anot viešai liudijusios jaunos moters, tokie vakarėliai, kuriuose galiausiai „[...] lieka tik viena mergina“, buvusi vieša paslaptis.

Kad M. Majausko elgesys buvęs plačiai žinomas, ne kartą patvirtino buvusi Seimo narė, atstovavusi TS-LKD, Vida Marija Čigriejienė^{2 3}. Politikė ne kartą viešai nurodė, kad jai asmeniškai yra žinoma situacija, kuomet M. Majauskas moksleivę iš kavinės mieste parsivedė į namus ir nederamai elgėsi. Be to, anot V. M. Čigriejienės, M. Majausko bendravimo su moksleivėmis ypatumai buvo žinomi TS-LKD nariams.

Seimo narė Aušra Maldeikienė taip pat ne kartą nurodė, kad dar iki skandalingos informacijos paskelbimo viešojoje erdvėje 2018 m. kovo 6 d., jai buvo žinomi konkretūs atvejai, patvirtinantys nederamą M. Majausko elgesį su moksleivėmis, galimai ir nepilnametėmis⁴.

TS-LKD pirmininkas G. Landsbergis, vertindamas M. Majausko ketinimus kandidatuoti į Vilniaus merus, minėjo reputacinę riziką⁵. Ši aplinkybė papildomai patvirtina, jog „vieša paslaptis“ apie nederamą M. Majausko elgesį buvo žinoma TS-LKD. Galiausiai faktų, jog kartu su kuruojamais moksleiviais būdavo lankomasi baruose bei jo namuose, pradžioje neneigė ir pats M. Majauskas⁶.

Paskelbus šiuos anoniminius liudijimus TS-LKD pirmininkas **Gabrielius Landsbergis kreipėsi į prokuratūrą⁷ dėl partiečio M. Majausko galimai padaryto Baudžiamojo kodekso 152**

¹<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/majausko-kuruota-moksleive-buvo-viesa-paslaptis-kad-pasisedejimai-persikelia-i-jo-buta.d?id=77366745>

²<https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/cigriejiene-as-irgi-pazistu-mergina-nukentejusia-nuo-majausko.d?id=77573853>

³<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/vida-marija-cigriejiene-apie-mykolo-majausko-paklydimus-klauskite-konservatori-je-zino-56-948980>

⁴<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2018/10/08/news/m-majauska-kaltina-apie-priekabiavima-prabilusiu-merginu-bauginimu-dengiasi-dukromis-7821183/>

⁵<https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2018/08/31/m-majauskas-grizo-i-tslkd-ketina-siekti-vilniaus-mero-posto>

⁶<https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/205406/m-majauskas-as-labai-atsiprasau-savo-zmonos-ir-vaiku>

⁷<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/prokuratūra-nagrineja-g-landsbergio-pareiskima-dėl-mykolo-majausko-elgesio-56-936632>

straipsnyje įvardinto nusikaltimo (seksualinis priekabiavimas).

Prokuratūra 2018 m. kovo 15 d. paskelbė nepradėjusi ikiteisminio tyrimo pagal G. Landsbergio prašymą dėl galimai padaryti nusikaltimo (seksualinio priekabiavimo)⁸. Prokuratūra nurodė, jog „[] ikiteisminis tyrimas nebuvo pradedamas, kadangi nenustatyta nusikalstamos veikos sudėties: pagal turimus duomenis, nenustatyta tarnybinio ar kitokio priklausomumo tarp M. Majausko ir redakcijai duomenis pateikusio asmens“. Taigi, **prokuratūros pateikta informacija, jog nenustatyta, kad tarp M. Majausko ir redakcijai duomenis pateikusio asmens būtų egzistavęs tarnybinis ar kitoks priklausomumas, galimai patvirtina, kad asmenys, pateikę atitinkamus liudijimus, yra realūs.**

M. Majauskas taip pat kreipėsi į teisėsaugos institucijas, prašydamas pradėti ikiteisminį tyrimą dėl šmeižto⁹. Tuo tarpu, paskelbus liudijimus, M. Majauskas teigė nesikreipsiantis į teisėsaugos institucijas, kadangi toks jo elgesys reikštų bandymą išgąsdinti ir paveikti atitinkamus asmenis. M. Majauskas viešai teigė: „[...] savo veiksmais nenorėčiau bandyti daryti kažką, kas galėtų būti interpretuojama kaip bandymas užčiaupti tuos žmones, kurie kalba. [] Šiandien mano kažkokie bandymai užčiaupti, man atrodo, nubrauktų mano visą veiklą, kurią aš vykdžiau iki šiol“¹⁰.

2018 m. birželio 29 d. buvo paskelbta, kad ikiteisminis tyrimas dėl neva apšmeižto M. Majausko yra sustabdytas „atlikus visus galimus ikiteisminio tyrimo veiksmus [...], nustatyti galimai nusikalstamą veiką padariusio asmens nėra galimybės“¹¹. Turimomis žiniomis, tokio prokuratūros sprendimo M. Majauskas neskundė. Duomenų, kad M. Majauskas būtų ėmėsis kitų priemonių siekiant apginti savo reputaciją (pareikalavęs žiniasklaidos priemonių paneigti paskleistą informaciją, pateikęs teismui civilinį ieškinį dėl tikrovės neatitinkančios informacijos paneigimo), nėra.

Taigi, abejonės dėl nederamo Seimo nario M. Majausko elgesio nebuvo išsklaidytos, o pats M. Majauskas iki šiol arba vengia atvirai ir įtikinamai atsakyti į žiniasklaidos klausimus, arba viską neigia ir tokiu būdu galimai meluoja^{12 13}.

Majausko sprendimas kreiptis į teisėsaugos instituciją dėl neva paskleisto šmeižto neabejotinai laikytinas spaudimu ir netiesioginiu grasinimu merginoms, žiniasklaidos priemonių atstovams, papasakojusioms apie vakarėlius M. Majausko bute. Atsižvelgiant į tai, kad šį veiksma atliko įtakingas politikas, Seimo narys, kyla pagrįsti įtarimai, jog M. Majauskas, siekdamas įbauginti anoniminius liudytojus, pasinaudojo savo statusu ir teisėsaugos institucijų įgalinimais.

Kadangi nei viena anonimiškai liudijusių merginų iki šiol nesutiko kalbėti viešai, laikytina, jog M. Majauskas pasiekė savo tikslą ir asmenys „buvo užčiaupti“. Šią prielaidą patvirtina ir 2018 m. spalio 7 d. – 8 d. dienomis žiniasklaidos paskelbta informacija¹⁴. Paaiškėjo, kad **M. Gardauskaitė, viešai liudijusi apie M. Majausko elgesį su moksleivėmis, dėl savo pasakojimo buvo priversta aiškintis prokurorams.** Mergina M. Majausko inicijuotame prokurorų tyrime buvo apklausta kaip specialioji liudytoja.

Akivaizdu, kad M. Majauskas galėjo numanyti ir numanė, jog žiniasklaidos priemonės nesutiks atskleisti informaciją pateikusių asmenų duomenis ir atitinkamai ikiteisminis tyrimas bus

⁸ <https://lietuvsdiena.lrytas.lt/kriminalai/2018/03/15/news/prokuratūra-apie-m-majauska-prokurorai-nevertina-etikos-ir-morales-klausimu-5185842/>

⁹ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/majauskas-kreipesi-i-prokuratūra-tai-yra-labai-didelis-issukis-mano-seimai.d?id=77406765>

¹⁰ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/kas-nutiko-ketvirtadieni-gerai-apgalvotas-majausko-planas-turi-silpna-vieta.d?id=77372207>

¹¹ <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/kriminalai/2018/06/29/news/sustabdytas-tyrimas-del-seimo-nario-m-majausko-smeizimo-6798534/>

¹² <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/aistros-del-majausko-nenurimo-prokurorai-atximuse-i-siena-karbauskis-uzsimine-apie-apkalta.d?id=77869829>

¹³ <https://www.delfi.lt/video/aktualijos/majauskas-aiskinasi-kam-priklauso-minimas-butas-ir-kokie-yra-jo-santykiai-su-zmona.d?id=77356343>

¹⁴ <https://www.lrytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2018/10/08/news/m-majauska-kaltina-apie-priekabiavima-prabilusiu-merginu-bauginimu-dengiasi-dukromis-7821183/>

sustabdytas arba nutrauktas. Tačiau tyrimą sustabdžius M. Majauskas, teigdamas, esą buvo apšmeižtas, iki šiol nesiėmė jokių priemonių žiniasklaidos, paskelbusios neva šmeižikišką informaciją, atžvilgiu. Tuo tarpu vadovaujantis teisės aktais būtent žiniasklaidos priemonės, atsisakančios atskleisti informacijos šaltinį, būtų atsakingos už paskleistos informacijos tikrumą. Toks Seimo nario elgesys, tikėtina, reiškia, kad jis ir nebuvo suinteresuotas aiškintis aplinkybes dėl paskleistos informacijos tikrumo, kadangi paskleista informacija nebuvo šmeižtas.

Prielaidas, kad kreipimosi į prokuratūrą tikslas buvo vienintelis – priversti nukentėjusias merginas, tariant M. Majausko žodžiais, „užsičiaupti“, patvirtina ir M. Majausko kolegų – Seimo narių, priklausančių TS-LKD frakcijai, pasisakymai 2018 m. spalio 16 d. Seimo posėdžio metu. Taip Seimo narys Andrius Kubilius, kritikuodamas Seimo narių teikimo dėl apkaltos proceso pradėjimo projektą, nurodė, esą „**kaip tik kreipdamasis dėl šmeižto [į prokuratūrą] jis paneigė jam pateiktus kaltinimus.**“ Prokuratūrą, kaip instituciją, šioje situacijoje neva galinčią „išsiaiškinti tiesą“, nurodė ir kitas M. Majausko kolega – Seimo narys Jurgis Razma.

Be to, iš J. Razmos pasisakymo galima suprasti, kad būtent partijos kolegos pasiūlė (ir netgi spaudė) M. Majauskui prokuratūrą panaudoti kaip instituciją, padėsiančią išvengti atsakomybės už savo veiksmus ir kartu užčiaupsiančią su žurnalistais kalbėjusias merginas. J. Razma 2018 m. spalio 16 d. Seimo plenarinio posėdžio metu samprotavo, jog apkaltos M. Majauskui iniciatorius turėjęs aiškintis, kodėl M. Majauskas, skandalo pradžioje nurodęs nesikreipsiantis į prokuratūrą, vėliau sprendimą pakeitė. J. Razma nurodė: „ar jūs [...] išsiaiškinote, ar jis pats vis dėlto nusprendė kreiptis, ar buvo gana didelis frakcijos kolegų spaudimas tai daryti? Galbūt jūs iš karto išsiaiškinkite, kiek frakcijos narių ragino tai daryti, sakysim, ir aš save čia galėčiau įvardyti [...]“.

Primintina, jog M. Majauskas po skandalingos informacijos paskelbimo ne tik nurodė nesikreipsiantis į teisėsaugos institucijas, bet ir žadėjo atsakyti į visus klausimus („Dalyvausiu visur, kur mane kvies, ir visur pateiksiu atsakymus“). M. Majauskas viešai aiškino, jog visiškai užtenka to, kad į prokuratūrą kreipėsi TS-LKD pirmininkas G. Landsbergis¹⁵. Kai M. Majauskas visgi kreipėsi į prokuratūrą, žiniasklaidos atstovai svarstė, jog, tikėtina, atitinkamą spaudimą M. Majauskui darė partija – TS-LKD. Viešųjų ryšių specialistas Arijus Katauskas dar 2018 m. kovo 8 d. nurodė, kad M. Majauskas veikia pagal planą, kurio esmė – neabejojimas, kad žiniasklaida savo šaltinių neatskleis, atitinkamai ikiteisminis tyrimas patirs fiasko ir galiausiai jis galės pasakyti: „Štai, kreipiausi dėl šmeižto, žiniasklaida nepadėjo išsiaiškinti, todėl pasitikėti ja ir jos skelbiama informacija gana sudėtinga.“ A. Katauskas, be kita ko, uždavė retorinį klausimą: „O kas daugiau norėtų kalbėti, kas išdrįstų, ar ta pati mergina išdrįstų kalbėti, žinodama, kad dėl jos veiksmų bus kreiptasi į Generalinę prokuratūrą?“¹⁶.

Beje, tokį scenarijų, t.y. kreipimąsi į prokuratūrą tikintis, kad žiniasklaidos priemonėms neatskleis savo šaltinių, o viešintis ir taip nedrįstančios merginos daugiau nekalbės, buvo nurodę ir žinomi teisės ekspertai. Taip socialinių mokslų daktaras advokatas Petras Ragauskas pažymėjo, kad Seimo nariai kreipiasi į prokurorus „reikia to ar nereikia“. Advokatas nurodė nustebeš, kad istorijos pradžioje M. Majauskui nuolat kalbėjus, esą netgi paprastas žurnalistų iš jo bandomas išgauti vertinimas gali pakenkti labai svarbiam moterų kalbėjimui apie jų patiriamas priekabas, nueita iki priešingo kraštutinumo – baudžiamojo persekiojimo inicijavimo¹⁷, t.y. paskutinės, *ultima ratio* priemonės.

Vėliau vykę įvykiai patvirtina, kad žiniasklaidos atstovų ir teisės specialistų įžvalgos dėl M. Majausko plano buvo visiškai teisingos. Vienintelė mergina, apie vakarėlius M. Majausko bute nepabūgusi papasakoti viešai, buvo apklausama prokuratūroje kaip specialioji liudininkė (t.y. **kaip asmuo, dėl kurio galimai neteisėtų veiksmų teisėsaugos institucija turi duomenų, tačiau jų nepakanka**

¹⁵ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/kas-nutiko-ketvirtadieni-gerai-apgalvotas-majausko-planas-turi-silpna-vieta.d?id=77372207>

¹⁶ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/kas-nutiko-ketvirtadieni-gerai-apgalvotas-majausko-planas-turi-silpna-vieta.d?id=77372207>

¹⁷ ¹⁷ <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/komentarai/petras-ragauskas-prastas-mykolo-majausko-losimas-500-943026>

pareikšti įtarimus padarius nusikalstamą veiką). Ikiteisminis tyrimas dėl neva paskleisto šmeižto buvo sustabdytas, o tyrimas pagal G. Landsbergio pareiškimą – nutrauktas, prokuratūrai, be kita ko, pareiškus, jog ši institucija nesikiša į privačius asmenų santykius, nevertina etikos ir moralės klausimų tol, kol nenustatoma nusikalstamos veikos požymių¹⁸.

Maža to – iš Seimo narių pasisakymų 2018 m. spalio 16 d. posėdžio metu paaiškėjo, kad imtis aukščiau nurodytų veiksmų M. Majauską spaudė ir, tikėtina, padėjo parengti visą veiksmų planą politinė partija – TS-LKD. Beje, tokį TS-LKD veiksmą žiniasklaidos atstovai taip pat buvo numatę.

Lietuvos Respublikos Seimo statuto 18 str. įtvirtinta, jog Seimo narys privalo gerbti ir vykdyti Konstituciją bei įstatymus, Seimo narys išipareigoja tai daryti ir duodamas Seimo nario priesaiką. Valstybės politikų elgesio kodekse, reglamentuojančiame politikų elgesio normas, nurodyta, kad politikai, be kita ko, privalo laikytis pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, sąžiningumo, padorumo, skaidrumo ir viešumo principų. Seimo nariai savo veikloje privalo laikytis aukščiausių elgesio standartų, vengti nesąžiningų pranašumo pasiekimo būdų, laikytis visuomenėje pripažintų etikos normų ir nenaudoti savo pareigų ir padėties siekiant daryti įtaką kitų asmenų sprendimams.

Galimai neskaidrus, nesąžiningas ir nepadorus M. Majausko elgesys vertintinas ir atsižvelgiant į šio Seimo nario užimamas pareigas. M. Majauskas iki informacijos apie nederamą elgesį pavišimo vadovavo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijai. Be to, M. Majauskas buvo itin aktyvus #metoo kampanijos rėmėjas. Seimo narys ragino asmenis viešai prabilti apie patirtą seksualinį smurtą ir kitokią netinkamą elgesį, tačiau sulaukęs jam neparankių liudijimų, M. Majauskas, kreipdamasis į prokuratūrą, kalbėjusius asmens privertė nutilti.

Aukščiau išdėstytos aplinkybės patvirtina, kad Seimo narys M. Majauskas:

i) po to, kai paaiškėjo nederamas jo elgesys su moksleivėmis, visuomenei nepateikė aiškių ir nedviprasmiškų paaiškinimų bei galimai sistemingai ir įžūliai melavo; ii) žinodamas ir netgi viešai teigdamas, kad kreipimasis į teisėsaugos institucijas privers liudijančias merginas nutilti, raginamas TS-LKD, kreipėsi į prokuratūrą dėl neva paskleisto šmeižto ir pasinaudodamas savo, kaip Seimo nario, statusu bei politinės partijos įtaka įbaugino liudytojas.

Tokiu būdu Seimo narys M. Majauskas pažeidė Valstybės politikų elgesio kodekse apibrėžtus principus, nes piktnaudžiavo teise, jos suteiktomis procesinėmis priemonėmis, savo, kaip Seimo nario ir politinės partijos statusą bei įtaką visuomenėje panaudojo asmeniniais interesais, diskreditavo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos misiją, o tuo pačiu pakenkė ir viso Seimo reputacijai. Visais šiais veiksmais Seimo narys M. Majauskas galimai šiuurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką, be kita ko, įpareigojančią „gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus“, „sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei“.

Seimo nariai

Stasys Jakeliūnas
Beje Profdekiev
GEDIMINAS VASILIAUSKAS
LAURAS STABONIS
Alfredas Stasys Nauseda
Virginija Vingraitė

¹⁸ <https://komentarai.lt/prokuratūra-dėl-m-majausko-nesikisame-i-privacius-asmenu-santykius-nevertiname-etikos-ir-morales-klausimu/>

2
Darius Giraud

Kestulis Baccintha

Andreas Simas

Antanas Bauris

Kestulis Samaras

gnoras Rimkus

Gintaras Kiedarys

Jonas Janulis

Antanas Gumulavskas

Kestulis Novickas

Antanas Novickas

Valdas Buncas

Bronius Markauskas

Jonas Elnis

Levitas Stankevicius

Petras Volynas

Petras Nevelis

Viktoras Rinklevicius

Junas Gaidzinas

Vytautas Pastoris

Edas Laimys

Migdas Nikasius

Ramunas Karbauskis

Paulius Swenckis

Viktoras Pichas

Mindaugas PUODOKAS

Nido Berenis

Mykolas Jeronimas Jermolaitis
Juozas Kargalas Jermolaitis
Alfonsas Karkauskas Jermolaitis
Desudas Kepunas Jermolaitis
Robertas Barkauskas Jermolaitis
Stasys Tineas Jermolaitis

Naglis Rutellis
Tomas Pomilinas

Zenonas Strazdas

Adasius Stancikas

Guodas Buozele

Valerijus Karmalius

Gerardus Karkauskas

Juozas Bernatovas Bernatovas

Adasius Stancikas

Romantas Galabovskis

Albinas Palionis

Prancišius Štikonas

Andrius Vengys

Stasys Stancikas

Petras Bruckis

Hyacinthas Karmalius

Jonas Lukšys

Alfonsas Bernatovas

Romantas Galabovskis

Viktoras Prancišius